

PROJECT IMPLEMENTATIE WERKBOEK “TIME OUT”

Inhoud

Inhoud	1
Samenvatting	1
1. Inleiding.....	2
2. Het werkboek Time Out	2
3. Doel van het project	2
4. Landelijke projectgroep.....	3
5. Plan van aanpak	3
6. Hulp en ondersteuning.....	4
7. Overzicht bijeenkomsten en tijdpad.....	5

Samenvatting

De gedachte van een open en gastvrije kerk heeft in achterliggende jaren steeds meer terrein gewonnen. Het werkboek Time Out is een instrument op weg naar open en gastvrije geloofsgemeenschappen. Geschreven voor werkgroepen in kerkelijk verband, die zonder begeleiding en zonder ingewikkelde voorbereiding ermee aan de slag kunnen gaan.

Doel van dit project is een impuls te geven aan het gebruik van werkboek Time Out door parochiële en andere werkgroepen. Time Out biedt een handvat voor groepen om hun eigen functioneren te evalueren in het licht van een open en gastvrije kerk. Het project is erop gericht (werk-)groepen in parochies te laten kennismaken met de deze methode. Deze groepen worden benaderd via de lokale netwerken van de regionale afdelingen van Mariënborg.

Onderdeel van het project is een *special* bij het november-nummer van Mariënborg, tijdschrift voor kritisch katholieken. Jan Hendriks, voorheen hoofddocent gemeenteopbouw aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, gaat in kort bestek de idee van de open en gastvrije kerk nog eens opschrijven zodat de leden verenigingsbreed hiermee kennis kunnen maken.

Dit project is een coproductie van Mariënborg en de Stichting Leve de Kerk.

Mariënborg

Vereniging van kritisch katholieken: www.marienburgvereniging.nl . Mariënborg staat voor ‘mondig, vernieuwend en katholiek’.

Stichting Leve de Kerk

Onafhankelijk, dienstverlenend en oecumenisch verband van vrijwilligers, gericht op vitalisering van geloofsgemeenschappen via de uitwisseling van ideeën op het internet www.levedekerk.nl .

1. INLEIDING

Zo'n twintig jaar geleden ontstond er internationaal een kerkopbouwbeving die in de praktische theologie wordt aangeduid met de naam *Open church* respectievelijk *Offene Kirche*.

Deze beweging vond veel weerklank in Engeland, Duitsland, België en ook in Nederland. Sleutelbegrippen zijn openheid en gastvrijheid, met de herberg als metafoer.

In 1999 verscheen over de open kerk in Nederland van Dr. Jan Hendriks, oud-hoofddocent gemeenteopbouw aan de VU, het boek "*Gemeente als herberg*", dat een theologisch en sociologisch kader geeft. In 2002 volgde zijn "*Op weg naar de herberg*", met praktische handreikingen voor het werken aan de opbouw van de gastvrije geloofsgemeenschap.

Het concept van de kerk als herberg en gastenhuis blijkt aan te spreken. Wij zijn immers allemaal vreemdelingen, pelgrims, Gods volk onderweg. Een open en gastvrije parochie schept trefpunten waar mensen op adem kunnen komen, verhalen kunnen uitwisselen, vieren en met elkaar overleggen over de verdere route. Velen zetten zich er inmiddels voor in.

2. HET WERKBOEK TIME OUT

Een aantal parochies is al jaren geleden het pad naar de herberg ingeslagen. Maar gaandeweg is de motivatie van het begin wat ingezakt. In sommige gevallen is er van het destijds geformuleerde ideaal dan ook nog maar weinig terecht gekomen.

Om de vernieuwing binnen de kerken te stimuleren heeft de stichting Leve de Kerk in 2008 een hulpmiddel ontwikkeld, het werkboek TIME OUT. Mariënborg heeft door sponsoring aan deze ontwikkeling bijgedragen. Dit werkboek is een instrument voor zelfonderzoek binnen een geloofsgemeenschap. Het gaat hierbij om een time out: een pas op de plaats, om te zien hoever men al gekomen is op de weg naar de open kerk, en wat de volgende stappen kunnen zijn.

In parochiële groepen waar het idee van de open en gastvrije geloofsgemeenschap nog niet leeft, kan daarmee een start worden gemaakt met het werkboek TIME OUT.

De vraag 'Hoe overleven we?', die nu veel kerkelijke groepen in haar greep heeft, wordt veranderd in 'Hoe kunnen wij, kleine afkalfende groep, van betekenis zijn voor anderen?'. Men maakt de overstap van angstige bezorgdheid naar een vertrouwensvolle geloofsgemeenschap, een gemeenschap gericht op de toekomst.

3. DOEL VAN HET PROJECT

Doelstelling van het project is het geven van een impuls aan het gebruik van het werkboek Time Out. Dat gebeurt door een aantal (werk-)groepen in parochies te laten kennismaken met deze methode om de eigen doelstellingen te evalueren, en zodoende de methode in de bredere parochiegemeenschap bekend te laten worden.

Doelgroep zijn alle vrijwilligers, praktijkmensen en bestuurders van parochies, een ieder die in groepsverband samenwerkt in parochiële of kerkelijke werkgroepen.

4. LANDELIJKE PROJECTGROEP

Het bestuur van Mariënborg heeft een projectgroep ingesteld. Projectleider is Marita Fennema, pastor van de Ireneüsparochie in Marknesse (NOP). Marita Fennema was gespreksleider van de werkgroep Open en Gastvrije Kerk die voor de stichting Leve de Kerk het werkboek Time Out heeft ontwikkeld.

De leden van de projectgroep zijn :

- Ineke Bolsius, theologe en directeur oecumenische basisschool te Kraggenburg
- Rene Hornikx, pastoraal werker te Valkenswaard
- Bart Verreijdt, emeritus pastoor te Amersfoort, en bestuurslid Stichting Leve de Kerk

De projectgroep wordt ondersteund door Lidy Verdegaal, activiteitensecretaris van Mariënborg.

De leden van de landelijke projectgroep verzorgen inleidingen en geven leiding aan een oefening met het werkboek Time Out tijdens de regionale startbijeenkomsten. Zij staan voorts de regiocoördinatoren met raad en daad ter zijde om tot een effectieve regionale startbijeenkomst te komen. Een en ander wordt paragraaf 5 verder uitgewerkt.

5. PLAN VAN AANPAK

Fase 0 : landelijke startbijeenkomst 28 september 2009

Er wordt een landelijke startbijeenkomst georganiseerd voor de regionale contactpersonen van Mariënborg, de leden van de landelijke projectgroep en enkele leden van het bestuur van Mariënborg. Van de afdelingen wordt gevraagd:

- via het lokale netwerk mensen uit parochiële werkgroepen te benaderen om in hun groep met het werkboek Time Out aan de slag te gaan.
- daartoe in hun regio een regiocoördinator aan te wijzen voor dit project, die gedurende de looptijd van het project (2009/2010) bereid is enkele taken op zich te nemen.

Bedoeling van de startbijeenkomst is toelichting te geven op het project, en te bespreken of en hoe vanuit de regio's de gevraagde inspanning kan worden geleverd.

Fase 1 : regionale startbijeenkomsten januari 2010

De regiocoördinator benadert via het lokale netwerk werkgroepen in parochies in de regio om hen te interesseren voor het Time Out-proces. Geïnteresseerde vertegenwoordigers van parochiële werkgroepen worden uitgenodigd voor een regionale startbijeenkomst, in januari 2010. Dit zijn de lokale initiatiefnemers.

Deze regionale startbijeenkomsten worden georganiseerd door de regiocoördinator. Voor het inhoudelijke deel kan de regiocoördinator een beroep doen op leden van de projectgroep. Over datum en opzet van de startbijeenkomst overlegt zij/hij met het aan de betreffende regio gekoppelde lid van de landelijke projectgroep.

Tijdens de startbijeenkomst geeft een lid van de projectgroep aan de lokale initiatiefnemers een inleiding over de opbouw van de open gastvrije kerk en over het werken met de evaluatiemethode Time Out. Vervolgens gaat de groep, onder diens leiding, aan het werk met

een praktijkoefening van Time Out. De regiocoördinator treedt op als of voorziet in een dagvoorzitter. Duur van deze startbijeenkomsten: 2,5 uur.

Bedoeling van de regionale startbijeenkomst is de lokale initiatiefnemers een concreet beeld te geven hoe in afzonderlijke parochiële werkgroepen op eenvoudige wijze een Time Out-workshop kan worden opgezet.

De regiocoördinator informeert de betreffende parochiebesturen met een standaardbrief waarin het project wordt toegelicht. Het verdient aanbeveling lokale parochiebesturen op de hoogte stellen van deze activiteit waarvoor mensen uit parochiële werkgroepen benaderd worden.

De kosten van deze regionale startbijeenkomsten en van de regiocoördinatoren, komen ten laste van het project.

Fase II : workshops in parochiële werkgroepen

In de hierna volgende periode nemen de lokale initiatiefnemers binnen hun eigen parochiële werkgroep of bij andere werkgroepen het initiatief om een workshop te doen over de open en gastvrije parochie. Het werkboek Time Out bevat vragenlijsten die zijn toegespitst op verschillende werkgebieden van een parochie.

Eventuele kosten van deze workshops komen voor rekening van desbetreffende werkgroep of parochie.

Fase III : regionale evaluatie

De regiocoördinator organiseert in de periode mei – oktober 2010 opnieuw een bijeenkomst voor de lokale initiatiefnemers. Doel is een inventarisatie van de ervaringen met de workshops in de werkgroepen en een evaluatie van het project. De regiocoördinator rapporteert de uitkomsten aan de landelijke projectgroep.

Fase IV : landelijke evaluatie en afsluiting

Ter afsluiting van het project en ter evaluatie van dit project komen de regionale contactpersonen, de regiocoördinatoren, de leden van de landelijke projectgroep en bestuursleden van Mariënborg nog een keer bijeen.

6. HULP EN ONDERSTEUNING

Open Kerk

De theoretische onderbouwing van het begrip Open Kerk is opgenomen in de hierboven genoemde boeken *Gemeente als herberg* en *Op weg naar de herberg*. Deze zijn echter niet meer leverbaar. Er is nog wel een uitgeversrestant; deze exemplaren zullen aan regiocoördinatoren ter beschikking worden gesteld.

Ter ondersteuning van dit project is Dr. Jan Hendriks bereid gevonden een zogenaamde *special* te schrijven over het thema Open en gastvrije parochie. Deze special zal worden gevoegd bij het novembernummer van *Mariënborg, tijdschrift voor kritisch katholieken*. Deze special is tevens beschikbaar voor de lokale initiatiefnemers.

Werkboek Time Out

Het werkboek Time Out zal ter beschikking worden gesteld aan de regiocoördinatoren en de lokale initiatiefnemers. Belangstellende parochiële werkgroepen beschikken dan over een exemplaar.

Website Idee-en-Kerk

Voorts kunnen belangstellenden op de website www.idee-en-kerk.nl praktische ideeën vinden die bijdragen aan openheid en gastvrijheid. Zoek op het trefwoord gastvrijheid.

Helpdesk

Gedurende het jaar 2010 wordt een speciale TIME OUT-HELPDESK in het leven geroepen. De parochiële werkgroepen die met Time Out in de slag gaan zullen met hun vragen terecht kunnen bij dit kenniscentrum.

Algemeen

Voor algemene en praktische vragen met betrekking tot het project kan men zich wenden tot de activiteitensecretaris van Mariënborg, die de vraag zo nodig zal doorgeleiden naar een lid van de landelijke projectgroep. Het adres is: activiteitensecretaris@kpnmail.nl.

7. OVERZICHT BIJEENKOMSTEN EN TIJDPAD

<i>Fase</i>	<i>Bijeenkomsten</i>	<i>Periode</i>	<i>Doelgroep</i>	<i>Bekostiging</i>
0	Landelijke startbijeenkomst	28 september 2009	Regionale contactpersonen e/o Regio-coördinatoren	Begroting Mariënborg
1	Regionale startbijeenkomsten	Januari 2010	Locale initiatiefnemers	Project-subsidie
2	Locale workshops	Februari tot oktober 2010	Parochiële werkgroepen	Parochiële werkgroepen
3	Regionale evaluatiebijeenkomsten	Mei - oktober 2010	Locale initiatiefnemers	Project-subsidie
4	Slotbijeenkomst	November 2010	Regionale coördinatoren	Project-subsidie

Time Out op internet:

www.kijkopkerk.nl

www.marienburgvereniging.nl/default.asp?pagina=67